

Nordiska
ministerrådet

Norden och Agenda 2030

De nordiska ländernas genom-
förande av Agenda 2030 och
de 17 globala målen för
hållbar utveckling

Innehållsförteckning

Inledning	3
Norden och Agenda 2030	5
Danmark	7
Finland	11
Island	17
Norge	22
Sverige	26
Färöarna	31
Grönland	33
Åland	36
Om denna publikation	40

Den här publikationen finns även som en webbtillgänglig online-version:
pub.norden.org/nord2021-035

Inledning

Foto: VisitFinland, Aleksi Koskinen.

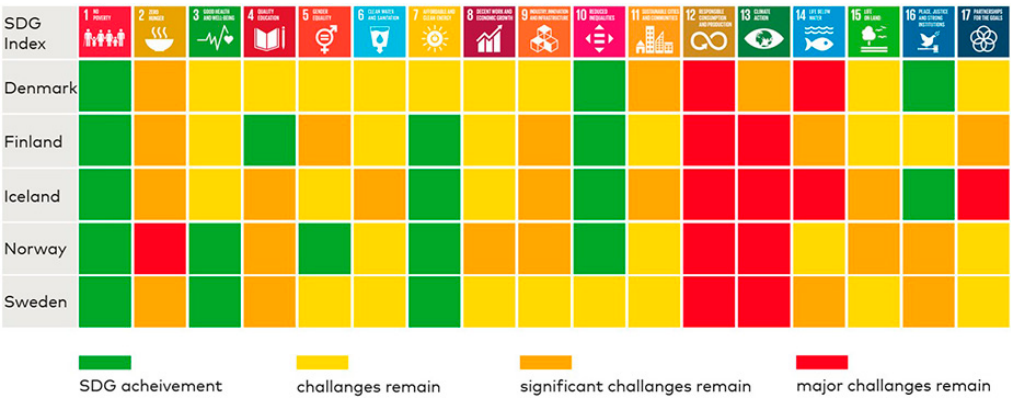
De nordiska länderna rankas högt när internationella mätningar beskriver vilka länder som har kommit längst med implementeringen av Agenda 2030 och de 17 globala målen för hållbar utveckling (figur 1). Men det betyder inte att vi uppnått en hållbar utveckling i Norden, eftersom vi fortfarande står inför stora utmaningar gällande ekologiskt hållbar utveckling. Vi är speciellt utmanade av ohållbar konsumtion och produktion, klimatförändringen samt biodiversitetskrisen.

Men hur arbetar de nordiska länderna och Färöarna, Grönland och Åland egentligen med Agenda 2030 och de 17 globala målen för hållbar utveckling? Det svarar denna kartläggning på med tyngdpunkt på den nationella politiska strukturen för genomförande av Agenda 2030, det vill säga handlingsplaner med nationella och internationella prioriteringar samt uppföljningsarbetet och förbättringsområden.

Syftet med kartläggningen är att skapa en faktabaserad översikt över de nordiska ländernas arbete med Agenda 2030, där man lätt kan hitta de relevanta grunduppgifterna med länkar till webbsidor och material för vart och ett av de nordiska länderna. Kartläggningen är främst ämnad att fungera på webben och inte tänkt som en enhetlig rapport. Därför återfinns delvis samma information och länkar under olika rubriker. Kartläggningen beskriver centrala beslut, aktörer och strukturer i det nationella arbetet samt lyfter fram inspirerande exempel på nätverk och samhälleligt deltagande.

Kartläggningen kommer att användas för att stärka kunskapsdelningen och det ömsesidiga lärandet mellan de nordiska länderna. Den primära målgruppen för kartläggningen är de aktörer som nämns i rapporten. Den första versionen av kartläggningen togs fram av Gaia Consulting i december 2020, och Nordiska ministerrådet kommer att uppdatera kartläggningen regelbundet efter behov.

Figur 1. Status för de nordiska ländernas utveckling mot de 17 globala målen för hållbar utveckling.

(Figuren är framtagen av Nordiska ministerrådet baserat på data från SDSN & Bertelsmann Stiftung år 2020.)

Norden och Agenda 2030

Foto: Image Bank Sverige. Anna Öhlund.

Alla de nordiska länderna har arbetat redan länge med strategier och handlingsplaner för hållbar utveckling. Arbetet har lagt grunden för och vidareförts i genomförandet av Agenda 2030 och de 17 globala målen för hållbar utveckling.

Nationella handlingsplaner för genomförandet av Agenda 2030 har tagits fram i de flesta av de nordiska länderna. Handlingsplanerna avspeglar de enskilda ländernas styrkor och utmaningar, och det finns intressanta variationer i nationella prioriteringar samt i processerna hur handlingsplanerna tagits fram.

I de nordiska länderna är det regeringen som leder arbetet för det nationella genomförandet av Agenda 2030. De nordiska länderna har dock valt rätt olika organisationsmodeller för genomförandet och det finns intressanta variationer i graden av centralisering eller decentralisering samt i samspelet mellan regering, parlament och samhällsaktörer.

I flertalet av de nordiska länderna sker en årlig systematisk uppföljning av genomförandet som en del av nationella budgeteringsprocesser och rapporteringar från regering till parlament. De nationella statistikmyndigheterna ansvarar för uppföljningen av nationella indikatorer för de globala målen och delmålen för hållbar utveckling.

En bred involvering av samhället har en central roll i genomförandet av Agenda 2030 i alla de nordiska länderna. I flera av de nordiska länderna har man etablerat särskilda forum för att säkra politisk samstämmighet och dialog med samhällsaktörer. I alla de nordiska länderna verkar även olika takorganisationer för kommuner, civilsamhälle, privat sektor, akademi, ungdom, och dessa har involverats i regeringens genomförande av Agenda 2030 i varierande grad och med olika mandat.

Danmark, Finland, Island, Norge och Sverige har tagit fram frivilliga nationella granskningar till Förenta nationernas politiska högnivåforum för hållbar utveckling, medan de självstyrande områdena Färöarna, Grönland och Åland inte gör egna rapporteringar till FN. FN:s högnivåforum för hållbar utveckling har en central roll i uppföljningen och granskningen av

genomförandet av Agenda 2030 och de globala målen för hållbar utveckling på global nivå, och de frivilliga nationella granskningarna är ett viktigt redskap i arbetet. Tabell 1 visar rapporteringstidtabellen för de nordiska länderna i perioden 2016–2021.

Det finns mycket de nordiska länderna kan lära av varandra, speciellt när det gäller de små skillnaderna mellan länderna, i hur man valt att implementera Agenda 2030 och de globala målen för hållbar utveckling. Det här gäller allting från de nordiska ländernas organiseringen av arbetet till intressanta kommunikationskampanjer för ökat samhälleligt engagemang kring Agenda 2030.

Tabell 1. De nordiska ländernas frivilliga nationella granskningar vid FN:s politiska högnivåforum för hållbar utveckling.

2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Finland	Danmark	–	Island	Finland	Danmark	Island
Norge	Sverige				Norge	
					Sverige	

Danmark

Foto: VisitDenmark, Mellanie Gandø.

Kort tillbakablick

Danmark har en lång tradition av internationella och nationella åtaganden för hållbar utveckling. Som medlem i den öppna arbetsgruppen för de globala målen för hållbar utveckling hade Danmark en vital roll i arbetet med att bereda Agenda 2030. Danmarks prioriteringsområden i denna process var inkluderingen av mänskliga rättigheter, fredsskapande arbete samt progressiva målsättningar kring jämställdhet och reproduktiv hälsa.

Nationell implementering

Danmark tog 2017 fram sin första **nationella handlingsplan för Agenda 2030**. Handlingsplanen är indelad i fyra prioriteringsområden med tillhörande delmål och indikatorer. Prioriteringsområdena omfattar tillväxt och välbefinnande, människor, miljö och klimat samt fredliga och trygga samhällen.

Det andra centrala dokumentet som styr Danmarks arbete med Agenda 2030 är den **utvecklingspolitiska och humanitära strategin** från 2017. Den styr Danmarks internationella arbete med Agenda 2030 och samlar det utvecklingspolitiska och humanitära engagemanget inom de övergripande prioriteringarna säkerhet, fred och stabilitet, migration, inkludering, hållbar tillväxt, frihet, demokrati, mänskliga rättigheter och jämställdhet.

Danmark har 2020 satt igång arbetet med att ta fram en **ny nationell handlingsplan** för genomförandet av Agenda 2030, som förväntas lanseras i början av 2021. Den ska utgöra en sammanhängande och helhetsorienterad insats på tvärs av politikområden och samla nationell och global hållbar utveckling inom en och samma handlingsplan. Samtliga ministerier är involverade och samhällsintressenter har uppmanats att komma med inspel i arbetet.

Organisering av den nationella implementeringen

Danmarks arbete med Agenda 2030 och de globala målen för hållbar utveckling leds av parlamentet (folketinget) samt regeringen.

Finansministeriet har koordineringsansvaret för arbetet med Agenda 2030, i tätt samarbete med utrikesministeriet och miljöministeriet.

Finansministeriet har fördelat ut ansvaret för och uppföljningen av de enskilda globala målen och delmålen på de enskilda ministerierna inom deras respektive förvaltningsområden. Danmarks statistik har publicerat en **förteckning över fördelningen mellan ministerierna**, där man kan välja ett ministerium på listan för att se vilka delmål ministeriet har ansvar för och hur det går med utvecklingen på dessa områden.

Regeringens arbete samordnas i en tvärministeriell arbetsgrupp där alla ministerier är representerade och som leds av finansministeriet. Gruppen möts efter behov och minst en gång om året för att diskutera status och utveckling av Danmarks arbete med Agenda 2030.

Uppföljning och rapportering

Regeringen mäter Danmarks framsteg i genomförandet av Agenda 2030 och de globala målen för hållbar utveckling med en uppsättning av **nationella indikatorer för hållbar utveckling** som följs upp av den nationella statistikmyndigheten Danmarks Statistik.

Danmark publicerar årligen en statistisk rapport, grundad på FN:s globala indikatorer för hållbar utveckling, till FN:s årliga framstegsrapport för de globala målen för hållbar utveckling. Ansvaret för rapporteringen ligger hos Danmarks Statistik.

Danmark rapporterar, liksom de andra nordiska länderna, regelbundet till FN om genomförandet av Agenda 2030 och de 17 globala målen för hållbar utveckling. Danmark redovisade sin första **frivilliga nationella granskning 2017** vid FN:s politiska högnivåforum för hållbar utveckling. Danmarks andra frivilliga nationella granskning av genomförandet av Agenda 2030 kommer att presenteras 2021.

Involvering av parlamentet

Danmark har i syfte att skapa en bred och inkluderande debatt kring Agenda 2030 och de globala målen för hållbar utveckling inrättat ett **tvärpolitiskt parlamentariskt nätverk för Agenda 2030 (2030-nätverket)** för ledamöter i folketinget från alla partier. 2030-nätverket är ett forum för bred och inkluderande debatt om de globala målen för hållbar utveckling och en plattform för samarbete mellan parlamentet och civilsamhället, näringslivet och andra samhällsaktörer.

En **parlamentarisk arbetsgrupp för Agenda 2030** etablerades under finansutskottet 2018. Den parlamentariska arbetsgruppen arbetar med att skapa politisk förankring och koordinering i relevanta parlamentariska utskott och därmed säkra politisk drivkraft i Danmarks genomförande av Agenda 2030 och de globala målen för hållbar utveckling.

Involvering av civilsamhället

Det **tvärpolitiska parlamentariska nätverket för Agenda 2030 (2030-nätverket)** etablerade 2017 en **expertpanel för Agenda 2030 (2030-panelen)**. 2030-panelen består av representanter från näringsliv, civilsamhälle och forskning. 2030-panelens syfte är att befrämja 2030-nätverkets politiska arbete genom att bidra med analyser, sparring, diskussion och kunskapsdelning. 2030-panelen har bland annat genomfört projektet **Vores Mål** tillsammans med Danmarks Statistik, som genom en inkluderande process kartlagt Danmarks utgångsläge och möjliga indikatorer för uppföljningen av Agenda 2030-arbetet.

De två civilsamhällesnätverken **Globalt Fokus** och **92-gruppen** samordnar det danska civilsamhällets insatser för Agenda 2030 och de globala målen för hållbar utveckling. Dessa samordnande civilsamhällsnätverk är dessutom båda en del av 2030-panelen. Globalt Fokus och 92-gruppen utger årligen en spotlightrapport som samlar medlemsorganisationernas politiska rekommendationer för att säkra en hållbar utveckling i Danmark och globalt. Deras senaste **spotlightrapport** kring Danmarks utmaningar med uppnående av Agenda 2030 och de globala målen för hållbar utveckling publicerades i juni 2020.

Engagemang och kunskapsdelning

Danmark for målene är en kommunikationskampanj som sedan 2018 bidragit till att sprida kunskap om Agenda 2030 och de globala målen för hållbar utveckling. Kampanjen arrangerar **Verdensmålsfestivaler**, i form av dialogmöten och folkmöten, i samarbete med kommuner, företag och organisationer. Dessa festivaler arrangeras i städer runt hela landet med syfte att främja hållbar utveckling i lokalsamhällena. Kampanjen organiseras av den ideella föreningen Global Public och 48 danska kommuner, med partnerskap från företag och branschorganisationer.

Verdens Bedste Nyheder är ett oberoende medium som producerar konstruktiv journalistik och kampanjer om framsteg och lösningar för världens utmaningar. Visionen är att bidra till en mer nyanserad bild av verkligheten och en ökad kännedom om de globala målen för hållbar utveckling. Verdens Bedste Nyheder etablerades av Globalt Fokus, Danida och FN-organisationerna i Danmark och drivs sedan 2016 som en fristående ideell förening.

Verdensmålsakademiet är ett projekt som erbjuder en utbildning i Agenda 2030 och de globala målen för hållbar utveckling för ungdomar. Projektet är

arrangerat av Verdens Bedste Nyheder, det danske ungdomsrådet (DUF) och Tuborgfonden. Syftet med projektet är att utbilda **unga ambassadörer för de globala målen för hållbar utveckling**.

Verdensmålsugen arrangerades i september 2020 med anledning av femårsjubileet för Agenda 2030. Syftet var att samlas för att dela kunskap och utväxla erfarenheter kring implementeringen av de globala målen för hållbar utveckling. Det arrangerades dialoger och debatter med ledande beslutsfattare, organisationer och civilsamhället. Organisatörerna bakom initiativet var företagsnätverket *Global Compact Denmark*, det oberoende nyhetsmediet *Altinget* och tankesmedjan *Mandag Morgen*.

Fælles Forandring är ett projekt under *Danmarks Efterskoleforening* (dvs. föreningen för ungdomar som gått ut grundskolan). Projektets syfte är att engagera efterskoleelever i samhällets och världens utveckling genom att sätta Agenda 2030 och de globala målen för hållbar utveckling på agendan i undervisningen och vardagen i efterskolorna. Projektet kulminerar varje vår i **verdensmålsfestivaler** där eleverna delar deras kunskap och engagemang kring de globala hållbarhetsmålen. Det publicerar också **undervisnings- och inspirationsmaterial** kring Agenda 2030 och de globala målen för hållbar utveckling.

Video 1. Verdens Bedste Nyheter har bland annat genomfört kampanjen "Verdenstimen".

Länk: https://www.youtube.com/watch?v=-Vw3vrbEZ_E

Utvärdering i internationella jämförelser

Danmark rankas på andra plats globalt i den internationella jämförelsen kring nationellt implementeringen av Agenda 2030 och de 17 globala målen för hållbar utveckling i **Sustainable Development Report 2020**. Danmark är på god väg att uppfylla två mål (dvs. mål 1 om ingen fattigdom och mål 10 om minskad ojämlikhet), men har utmaningar med tio mål och stora eller mycket stora utmaningar med fem mål (bl.a. mål 12 om hållbar konsumtion och produktion och mål 13 om att bekämpa klimatförändringarna). Danmark bedöms ha uppnått de globala hållbarhetsmålen med 84,56/100 poäng, medan de så kallade spillover-effekterna utanför Danmark poängsätts betydligt lägre till 66,4/100 poäng.

Finland

Foto: VisitFinland, Julia Kivela. Helsingfors, Juhlaviikot, The Night Of Arts.

Kort tillbakablick

Finland har en lång tradition av samordnad politik för hållbar utveckling. Den första strategin för hållbar utveckling togs fram redan 1993. Samtidigt tillsattes den första nationella kommissionen för hållbar utveckling under ledning av statsministern. Politiken har sedan dess utvecklats, men fortfarande har Finland fokus på ett brett samhälleligt deltagande i genomförandet av politiken för hållbar utveckling. Finland har deltagit aktivt i implementeringen av Agenda 2030 och de globala målen för hållbar utveckling från början och var ett av de första länderna att genomföra en frivillig nationell granskning vid FN:s politiska högnivåforum för hållbar utveckling.

Nationell implementering

Finlands långsiktiga strategi för hållbar utveckling från 2016, dvs. *En målbild för Finland 2050 – Samhälleligt åtagande för hållbar utveckling*, utgör den nationella tolkningen av Agenda 2030 och de globala målen för hållbar utveckling. Det samhälleliga åtagandet för hållbar utveckling fungerar som en långsiktig målbild och ett verktyg för politisk konsekvens i det strategi- och programarbete som olika förvaltningsområden och samhällsaktörer utför. Det samhälleliga åtagandet för hållbar utveckling inkluderar grundläggande principer samt åtta gemensamma mål för hållbar utveckling. Det samhälleliga åtagandet för hållbar utveckling efterföljdes 2017 av Finlands första *nationella handlingsplan för Agenda 2030*.

Finlands nuvarande *nationella handlingsplan för Agenda 2030* presenterades för riksdagen i oktober 2020 under titeln *Statsrådets redogörelse om genomförande av Agenda 2030 – Mot ett klimatneutralt välfärdssamhälle*. Redogörelsen beskriver nuläget i genomförandet av Agenda 2030 i Finland, regeringens åtgärder för att främja målen för hållbar utveckling, de politiska principerna som styr det nationella genomförandet, organiseringen av genomförandet samt uppföljningen och utvärderingen av genomförandet.

Redogörelsen utgör tillsammans med Finlands **regeringsprogram för statsminister Sanna Marins regering 2019** en helhetlig handlingsplan för Finlands arbete med Agenda 2030. Regeringsprogrammet bygger på principerna för hållbar utveckling och verkställs genom strategiska helheter som också styr regeringens arbete med att uppnå målen i Agenda 2030. År 2021 kommer arbetet att ytterligare konkretiseras genom en **nationell färdplan för Agenda 2030**, som kommissionen för hållbar utveckling tar fram.

Det genomfördes en helhetsbedömning av den nationella politiken för hållbar utveckling 2019. Projektet **Stigen 2030** (eng. Path 2030) sammanfattade att Finlands politik för hållbar utveckling har lyckats med att vara inkluderande, att framtida regeringsprogram bör baseras på hållbar utveckling, och att man bör utforma en konkret handlingsplan för hur målen för hållbar utveckling uppnås.

Organisering av den nationella implementeringen

Finlands organisering bygger på en helhetlig inkludering av regering och samhälle, där samtliga förvaltningsområden har ett gemensamt ansvar för genomförandet av Agenda 2030 och de globala målen för hållbar utveckling.

Regeringen leder arbetet med Agenda 2030 och Statsrådets kansli ansvarar för det **nationella samordningssekreterariatet för Agenda 2030**. De viktigaste forum för det tväradministrativa genomförandet är kanslichefsmötet, **det samordnande nätverket för hållbar utveckling**, det nationella uppföljningsnätverket för hållbar utveckling samt stabsnätverket. Samtliga ministerier har representation i dessa nätverk. Samordningsnätverket för hållbar utveckling stöder arbetet med Agenda 2030 under Statsrådets kansli och bidrar till politisk samstämmighet, medan uppföljningsnätverket för hållbar utveckling har mandat att följa upp implementeringen av Agenda 2030.

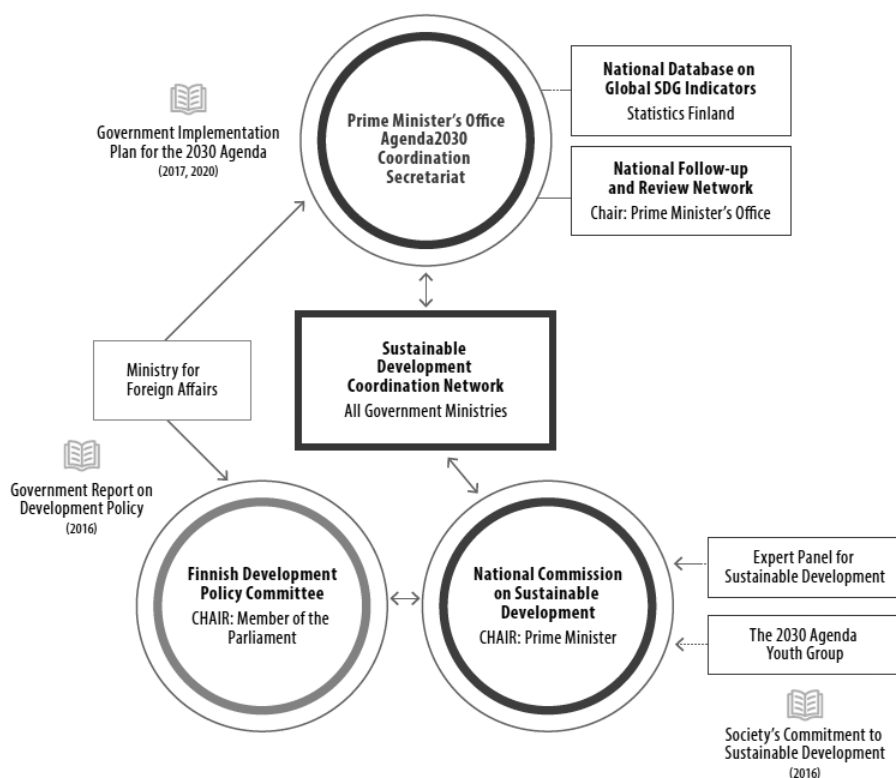
Den **nationella kommissionen för hållbar utveckling** är ett forum för påverkan som samlar betydelsefulla samhällsaktörer. Kommissionen leds av statsministern och inkluderar representanter från statsrådet, Finlands riksdag, Ålands landskapsregering, Sametinget, ministerier, kommuner och regioner, övrig offentlig förvaltning, näringslivet, fackförbund, organisationer, kyrkan och oberoende sakkunniga. Kommissionen har omkring 60 ordinarie medlemmar med suppleanter. Kommissionens uppgifter innebär bland annat att påskynda genomförandet av den globala agendan för hållbar utveckling Agenda 2030 samt att följa upp och utvärdera hur den globala agendan genomförs i Finland.

Kommissionen för hållbar utveckling samarbetar med den **utvecklingspolitiska kommissionen**, som koordineras av utrikesministeriet, för att stärka det internationella perspektivet i genomförandet av Agenda 2030. Utöver det stöds kommissionens arbete av två oberoende sakkunnigpaneler, dvs. **expertpanelen för hållbar utveckling** och **de ungas Agenda 2030-grupp**. Expertpanelen för hållbar utveckling är ett forum där akademiker och internationellt erkända experter får sina röster hörda. Expertpanelens syfte

är att förankra den hållbara utvecklingen genom att tillföra ett vetenskapligt perspektiv i finsk politik och att fungera som ett stöd för kommissionen för hållbar utveckling. De ungas Agenda 2030-grupp består av 20 personer i åldern 15–28 år från olika håll i Finland och med olika bakgrund. Syftet är att unga engageras och ges möjlighet att främja och delta i den nationella planeringen och implementeringen av hållbar utveckling.

Figur 2. Nationell organisering av arbetet med Agenda 2030 i Finland.

Källa: Finland's Voluntary National Review 2020

Uppföljning och rapportering

Regeringen ansvarar för uppföljningen och utvärderingen av genomförandet av Agenda 2030 och de globala målen för hållbar utveckling i Finland. Riksdagen övervakar och utvärderar regeringens verksamhet och ser således till att ansvarsskyldigheten fullgörs. Att riksdagen deltar i behandlingen av frågor som gäller hållbar utveckling och i övervakningen av genomförandet av Agenda 2030 är viktigt både med tanke på ansvarsskyldigheten och samstämmigheten i politiken.

Regeringen följer årligen upp implementeringen med nationella indikatorer och avger en gång per mandatperiod en redogörelse till riksdagen om genomförandet av Agenda 2030 och de globala hållbarhetsmålen samt den generella hållbara utvecklingen i landet. Finland följer utvecklingen mot Agenda 2030 genom FN:s globala Agenda 2030-indikatorer och nationella

indikatorer för hållbar utveckling. Statistikmyndigheten ansvarar för uppföljningen av indikatorerna.

Statens revisionsverk utvärderade Finlands genomförande och styrning av arbetet med Agenda 2030 år 2019. Detta genomfördes som en del av målsättningen om att främjande av hållbar utveckling ska vara föremål för en långvarig uppföljning och granskning. Revisionsverkets ställningstaganden bestod bland annat av en rekommendation om att utvärdering av kostnader och effekter för hållbarhetsfrämjande åtgärder bör stärkas i statsrådets arbete.

Finland rapporterar, liksom de andra nordiska länderna, regelbundet till FN om genomförandet av Agenda 2030 och de 17 globala målen för hållbar utveckling. Finland redovisade sin första frivilliga nationella granskning 2016 och sin andra frivilliga nationella granskning 2020 vid FN:s politiska högnivåforum för hållbar utveckling.

Video 2. Statsminister Sanna Marin presenterar Finlands andra frivilliga nationella granskning vid FN:s politiska högnivåforum för hållbar utveckling år 2020.

Länk: <https://www.youtube.com/watch?v=nPKXiiO0tMI>

Involvering av parlamentet

Regeringen ger en gång per mandatperiod en redogörelse till riksdagen om genomförandet av Agenda 2030 och den generella hållbara utvecklingen i landet. Denna fungerar också som Finlands handlingsplan för Agenda 2030 (för mer information, se punkten Nationell implementering).

Regeringens redogörelser, årsrapporteringar och budgetplaner utgör basen för dialog mellan regering och riksdag om genomförandet av Agenda 2030 och de globala målen för hållbar utveckling. I tillägg har man ordnat mindre formella "morgonkaffemöten" för att diskutera aktuella frågor som rör Agenda 2030 och bidra till kunskapsdelning.

Riksdagens framtidsutskott har ansvar för frågor kopplade till Agenda 2030 och de globala målen för hållbar utveckling i riksdagen. Framtidsutskottet förbereder utlåtanden, i samråd med andra utskott, bl.a. om regeringens budgetförslag och övervakar genomförandet av de åtgärder som krävs av riksdagen.

Involvering av civilsamhället

Civilsamhället involveras i arbetet med Agenda 2030 främst genom

deltagandet i den nationella **kommissionen för hållbar utveckling**.

Kommissionens medlemmar representerar mångsidigt olika sektorer av samhället och olika intressenter. Härunder involveras forskare från olika vetenskapsområden genom expertpanelen för hållbar utveckling och ungdomar genom de ungas Agenda 2030-grupp (för mer information, se punkten Organisering av den nationella implementeringen).

Den finska paraplyorganisationen för civilsamhället, **Fingo rf**, är medlem i kommissionen för hållbar utveckling och producerar tillsammans med sina medlemsorganisationer årliga uppföljningsrapporter kring Finlands implementering av och arbete med Agenda 2030 (**2018**, **2019** och **2020**). Den senaste rapporteringen från 2020 ingår i den frivilliga nationella granskningen vid FN:s politiska högnivåforum för hållbar utveckling.

Det samhälleliga åtagandet för en hållbar utveckling är ett centralt verktyg i involveringen av civilsamhället. Företag, samfund, läroanstalter, förvaltningen, politiska partier, städer samt övriga instanser kan formulera och ingå sina egna konkreta åtgärdsåtaganden för att uppnå de gemensamma målen. **Webbtjänsten för samhällsåtagandet för hållbar utveckling** innehåller över tvåtusen åtaganden från hela samhället.

Rundabordsforumet för klimatpolitik syftar till att skapa en gemensam syn på hur Finland på ett rättvist sätt och med en snabbare tidsplan än i nuläget kan ställa om till ett klimatneutralt samhälle. Rundabordsforumet fattar inga beslut, utan stöder den nationella beredningen och verkställigheten av klimatpolitiken. Ordförande för rundabordsforumet är statsminister Sanna Marin. Rundabordsforumet består av medlemmar från civilsamhället, näringslivet, med flera. Teman för rundabordsforumets möten har bland annat varit hållbar återhämtning, utsläppsminskningar och energibeskattnings.

Engagemang och kunskapsdelning

Det genomförs regelbundna kampanjer och evenemang med syfte att öka kunskapsdelningen och samhällsengagemanget kring Agenda 2030 och de globala målen för hållbar utveckling. Några exempel presenteras i denna sektion.

Agenda – Art 2030 en friluftsutställning med en serie konstverk arrangerades i oktober 2020 med stöd från Finlands FN-förbund. Friluftsutställningen innehöll 17 verk som på olika sätt handlade om Agenda 2030. Friluftsutställningen var kurerad av Marika Tomu Kaipainen och verken uppvisades runt Tölöviken i Helsingfors.

Instagram-kampanjen #YllättävänVaikuttava (sv. förvånansvärt inflytelserik) genomfördes av Finlands utrikesministerium i samband med Finlands EU-ordförandeskap 2019. Kampanjen gick ut på att finska Instagram-influencers diskuterade hur Finland främjar Agenda 2030 och de globala målen för hållbar utveckling globalt. Kampanjen samlade och behandlade finska

ungdomars åsikter om hur Finland och finländare kan påverka hållbar utveckling.

De ungas Agenda 2030-grupp, i samarbete med Sitra, arrangerade 2019 ett **klimatmöte** i Finlandiahuset i Helsingfors. Klimatmötet samlade omkring 500 finländska ungdomar. Mötet resulterade i **utlåtandet Vårt klimat 2030**, signerat av 26 organisationer. Utlåtandet behandlar klimatförändringen från ett ekologiskt, ekonomiskt och sociokulturellt perspektiv. Utlåtandet bygger på de ungas vision om klimatet 2030, dagens utmaningar och åtgärder som kan lösa utmaningarna.

Utvärdering i internationella jämförelser

Finland rankas på tredje plats globalt i den internationella jämförelsen kring nationell implementering av Agenda 2030 och de 17 globala målen för hållbar utveckling i **Sustainable Development Report 2020**. Finland är på god väg att uppfylla fem mål (bl.a. mål 1 om ingen fattigdom, mål 4 om utbildning och mål 16 om fredliga och inkluderande samhällen), men har utmaningar med sex mål och stora eller mycket stora utmaningar med sex mål (bl.a. mål 12 om hållbar konsumtion och produktion och mål 13 om att bekämpa klimatförändringarna). Finland bedöms ha uppnått de globala hållbarhetsmålen med 83,8/100 poäng, medan de så kallade spillover-effekterna utanför Finland poängsätts betydligt lägre med 66,7/100 poäng.

Island

Foto: Iceland.is.

Kort tillbakablick

Island har en lång tradition av samstämmig politik för hållbar utveckling. Den första **nationella strategin för hållbar utveckling** lanserades 2002 och utgjorde ett ramverk för Islands politik inom hållbar utveckling fram till 2020. Island följde aktivt processen med att ta fram Agenda 2030 och har från början betonat prioriteringar kring hållbar användning av marina områden och landresurser, jämställdhet, förnybara energikällor, samarbete kring migration samt hälsofrågor.

Nationell implementering

Island har valt att inte ta fram en separat nationell handlingsplan för Agenda 2030. Man använder istället aktivt Agenda 2030 och de globala målen för hållbar utveckling som ett paraply för väsentliga nationella strategier och styrdokument. Regeringen har fokuserat på att integrera de globala hållbarhetsmålen i de femåriga **nationella finansplanerna** som tas fram alltsedan den finanspolitiska lagreformen 2016. Regeringen har även integrerat de globala hållbarhetsmålen i till exempel **policyn för utvecklingssamarbete**, ett utkast till ny utbildnings- och innovationspolitik och den **nationella handlingsplanen för klimat**. Genom att koppla de globala hållbarhetsmålen direkt till regeringens strategier och styrdokument önskar regeringen länka Agenda 2030 till konkret handling samt bidra till gynnsamma och hållbara investeringsmöjligheter.

Regeringens tvärministeriella arbetsgrupp för Agenda 2030 har tagit fram **nationella prioriteringar** för genomförandet av Agenda 2030 och de globala hållbarhetsmålen. Arbetsgruppen har positionerat Island i relation till de 169 delmål av vilka man valt 65 som är särskilt relevanta för Island. De prioriterade delmålen valdes genom en process där man utvärderade kvaliteten av tillgängliga data för olika indikatorer, överensstämmelsen med regeringens koalitionspolitik, relevansen för det isländska samhället samt vägen kvar till måluppfyllelse. De prioriterade delmålen kommer att vägleda regeringens och myndigheternas arbete med genomförandet av Agenda 2030 de närmaste åren.

Organisering av den nationella implementeringen

Regeringens tvärministeriella arbetsgrupp för Agenda 2030 koordinerar genomförandet av Agenda 2030 och de globala målen för hållbar utveckling. Arbetsgruppens leds av statsministerns kansli med stöd av utrikesministeriet. Medlemmarna i arbetsgruppen är representanter från samtliga ministerier, den nationella samlingsorganisationen för kommunerna, den nationella statistikmyndigheten och parlamentet. Observatörer i arbetsgruppen är representanter från Ungdomsrådet för Agenda 2030 och FN-förbundet på Island. Syftet med arbetsgruppen är att analysera, genomföra och främja Agenda 2030 och de globala hållbarhetsmålen. Arbetsgruppen tog fram en statusrapport och nationella prioriteringar kring genomförandet av Agenda 2030 och de globala hållbarhetsmålen 2018 (för mer information, se punkten Nationell implementering). Arbetsgruppen har sedan detta arbetat aktivt med systematisk implementering av Agenda 2030 med fokus på de 65 delmålen som är prioriterade, samt översåg arbetet med att förbereda den första frivilliga nationella granskningen 2019 kring genomförandet av Agenda 2030 vid FN:s politiska högnivåforum för hållbar utveckling.

Uppföljning och rapportering

Island statistikmyndighet ansvarar för insamling av data och uppföljning av indikatorerna för Agenda 2030 och de globala hållbarhetsmålen. Baserat på en grundlig metodologisk studie har det för Islands uppföljning av Agenda 2030 samlats in data för mer än 150 av de globala indikatorerna för hållbar utveckling. Det arbetas kontinuerligt med att ytterligare stärka det statistiska arbetet kring Agenda 2030 på Island.

Regeringens första nationella statusrapport kring genomförandet av Agenda 2030 och de globala hållbarhetsmålen publicerades 2018. Statusrapporten togs fram av regeringens tvärministeriella arbetsgrupp för Agenda 2030. I statusrapporten presenteras Islands position i relation till samtliga 169 delmål men med speciellt fokus på regeringens 65 prioriterade delmål.

Från och med 2021 kommer Island årligen att ta fram en nationell statusrapport kring genomförandet av Agenda 2030 med fokus på de 65 prioriterade delmålen. Detta sker i samband med den årliga rapporteringen av regeringens budgetstrategi. Regeringen kommer att genomföra en uppdatering av prioriterade delmål vartannat år för att säkerställa att man kontinuerligt lyfter fram de delmål där man ligger längst efter.

Island rapporterar, liksom de andra nordiska länderna, regelbundet till FN om genomförandet av Agenda 2030 och de 17 globala målen för hållbar utveckling. Island redovisade sin första frivilliga nationella granskning 2019 vid FN:s politiska högnivåforum för hållbar utveckling. Islands andra frivilliga nationella granskning av genomförandet av Agenda 2030 kommer att presenteras 2022.

Involvering av parlamentet

Regeringen involverar parlamentet löpande i genomförandet av Agenda 2030 och de globala hållbarhetsmålen. Detta genomförs genom att en representant från parlamentet är medlem i regeringens tvärministeriella arbetsgrupp för Agenda 2030.

Utöver detta involveras parlamentet i regeringens genomförande av Agenda 2030 genom behandlingen av de femåriga nationella finansplanerna. Finansplanerna är ett av de centrala styrdokument där regeringen integrerat Agenda 2030 och de globala hållbarhetsmålen (för mer information, se punkten Nationell implementering).

Involvering av civilsamhället

Islands regering erkänner att genomförande av Agenda 2030 och de globala hållbarhetsmålen kommer att kräva en gemensam insats av många olika intressenter och arbetar därmed aktivt med involvering av samhällsaktörer kring Agenda 2030 både nationellt och internationellt.

Samarbete med lokala myndigheter och kommuner är en nyckel för en lyckad implementering, då de ofta har nära kontakt med medborgarna och därmed kan synliggöra Agenda 2030 effektivt. Kommunernas nationella förening har en medlem i regeringens tvärministeriella arbetsgrupp för Agenda 2030. Utöver detta har regeringen beslutat tillsätta en samarbetskommitté för koordinering av arbetet mellan den nationella och lokala förvaltningen.

Ungdomsrådet för Agenda 2030 etablerades av Statsrådets kansli för att främja kännedomen om Agenda 2030 och de globala hållbarhetsmålen. Ungdomsrådet, som leds av Barnombudsmannen, ingår med observatörsstatus i regeringens tvärministeriella arbetsgrupp för Agenda 2030. Regeringen samarbetar också med den nationella ungdomsorganisationen och planerar att inkludera en ungdomsrepresentant i den nationella delegationen vid FN:s politiska högnivåforum för hållbar utveckling.

Regeringens arbetsgrupp initierade 2018 tidsbundna samarbetsavtal med den nationella paraplyorganisationen för civilsamhällesorganisationer **Almannaveitir**. Syftet med samarbetsavtalen är att stödja icke-statliga organisationer på Island att integrera de globala målen för hållbar utveckling i den dagliga verksamheten. Inom ramarna för avtalet tas det fram utbildningsmaterial samt arrangeras utbildningstillfällen, informationsspridning och en årlig undersökning som mäter kännedomen om de globala hållbarhetsmålen bland medlemsorganisationerna. Regeringens tvärministeriella arbetsgrupp för Agenda 2030 samarbetar även med det isländska FN-förbundet och med Islands universitet.

I samband med framtagandet av den första frivilliga nationella granskningen kring arbetet med Agenda 2030 vid FN:s politiska högnivåforum för hållbar utveckling genomfördes en omfattande involveringsprocess. Ett utkast av rapporten publicerades på regeringens digitala konsulteringsportal och

samhällsaktörer bjöds in för att ge inspel till rapporten, som sedan arbetades in i den slutgiltiga versionen.

Engagemang och kunskapsdelning

Kommunikationskampanjen *Låt oss ha goda nyheter att berätta 2030* genomfördes på tv och sociala medier i mars 2018. Syftet med kampanjen var att samla idéer och sprida kunskap om hur världen kan se ut 2030 om vi lever upp till Agenda 2030 och de globala målen för hållbar utveckling.

Kommunikationskampanjen om Islands utvecklingssamarbete kring Agenda 2030 genomfördes i december 2018 med finansiering från utrikesministeriet. Vlog-kampanjen följer en isländsk tonårings resa i Uganda och belyser viktiga likheter och skillnader i ungdomarnas vardag relaterat till olika globala mål för hållbar utveckling.

Det kommer att produceras korta videosnuttar om Agenda 2030 och de globala målen för hållbar utveckling som ska visas i den isländska barnkanalen på tv 2021. Man arbetar även med att ta fram utbildningsmaterial kring Agenda 2030 och de globala hållbarhetsmålen som distribueras till skolor och bibliotek.

Regeringens tvärministeriella arbetsgrupp för Agenda 2030 lanserade 2019 en **informationsportal kring Agenda 2030**. Portalen erbjuder individer, icke-statliga organisationer, företag, institutioner, kommuner och andra intressenter en möjlighet att presentera projekt som bidrar till att främja de globala målen för hållbar utveckling. Portalen är ett offentligt forum där man kan dela och sprida information, idéer och tillvägagångssätt som kan bidra till hållbar utveckling och ökat värdeskapande.

Regeringens tvärministeriella arbetsgrupp för Agenda 2030 har genomfört fyra **enkätundersökningar** om kännedomen om de globala målen för hållbar utveckling på Island. Enkäterna rapporterar en tydlig ökning av kännedomen under de senaste åren – från endast 46,6 procent i början av 2018 till hela 79,4 procent 2020.

Video 3. Kommunikationskampanjen "Låt oss ha goda nyheter att berätta 2030".

Länk: <https://www.youtube.com/watch?v=2cTRyXJqvCU&t=1s>

Utvärdering i internationella jämförelser

Island rankas på 26:e plats globalt i den internationella jämförelsen kring nationell implementering av Agenda 2030 och de 17 globala målen för hållbar utveckling i [Sustainable Development Report 2020](#). Island är på god väg att uppfylla fyra mål (bl.a. mål 1 om ingen fattigdom, mål 10 om minskad ojämlikhet och mål 16 om fredliga och inkluderande samhällen), men har utmaningar med tre mål och stora eller mycket stora utmaningar med tio mål (bl.a. mål 12 om hållbar konsumtion och produktion, mål 13 om att bekämpa klimatförändringarna och mål 14 om hav och marina resurser). Island bedöms ha uppnått de globala hållbarhetsmålen med 77,5/100 poäng, medan de så kallade spillover-effekterna utanför Island poängsätts betydligt lägre med 60,3/100 poäng.

Norge

Foto: VisitNorway.com, Mattias Fredriksson.

Kort tillbakablick

Norge har en lång tradition av samordnad politik för hållbar utveckling. Den första nationella strategin för hållbar utveckling lanserades 2002. Redan innan dess hade Norge deltagit i Världskommissionen för miljö och utveckling (även kallad Brundtlandkommissionen) 1987 på uppdrag av Förenta nationerna och under ledning av den dåvarande norska statsministern Gro Harlem Brundtland¹ samt Riokonferensen 1992 som gav upphov till **Agenda 21** och millenniemålen. Norge deltog tillsammans med Danmark i den öppna arbetsgruppen som beredde Agenda 2030 och de globala målen för hållbar utveckling. Norge var också ett av de första länderna att genomföra en frivillig nationell granskning vid FN:s politiska högnivåforum för hållbar utveckling.

Nationell implementering

Regeringen är i färd med att utarbeta en **nationell handlingsplan för Agenda 2030** som förväntas bli lanserad under våren 2021. Handlingsplanen kommer att staka ut prioriteringarna för Norges fortsatta arbete med Agenda 2030 och de globala målen för hållbar utveckling. Under hösten 2020 har man genomfört en bred inkluderande process där samhällsaktörer har kunnat ge **inspel till handlingsplanen**. Den nya handlingsplanen kommer att läggas fram i form av en vitbok till den norska riksdagen i en så kallad *stortingsmelding*.

Regeringen har tidigare utarbetat en **utvecklingspolitisk handlingsplan**, med titeln *Felles ansvar for felles fremtid – Bærekraftsmålene og norsk utviklingspolitikk*, som inkluderar mål i enighet med Agenda 2030 och de globala hållbarhetsmålen. Handlingsplanen lyfter fram fyra tvärgående områden för Norges bistånds- och utvecklingspolitik: mänskliga rättigheter, jämställdhet, klimatförändringarna och antikorrupktion. Vidare fokuserar den på fem tematiska områden som omfattar utbildning, hälsa, näringslivsutveckling och jobbskapande, klimat, miljö och förnybar energi samt humanitärt stöd. I det internationella samarbetet betonar Norge också

den grundläggande principen i Agenda 2030 om att inte lämna någon utanför i strävan efter en hållbar utveckling (eng. *Leaving no one behind*).

Norges statsminister Erna Solberg, tillsammans med Ghanas president, leder FN-generalsekreterarens grupp av **ambassadörer för de globala hållbarhetsmålen** (eng. *SDG advocates*). De 17 ambassadörerna är inspirerande och inflytelserika personer som ökar den globala medvetenheten om de globala hållbarhetsmålen och behovet för påskyndande åtgärder.

Organisering av den nationella implementeringen

Den **nationella implementeringen** av Agenda 2030 och de globala hållbarhetsmålen är decentraliserad med nära koppling till regeringens budgetprocess. Processen kring genomförandet av Agenda 2030 är därmed reglerad genom de budgetanslag som varje departement får. De globala hållbarhetsmålen och -delmålen är **fördelade på olika departement** och arbetet följs upp av det berörda departementet. Avdelningar inom departementen bär ansvaret för att följa upp specifika indikatorer samt koordinera arbetet med berörda parter i samhället.

Norge fick en **minister för hållbar utveckling** 2020 då kommunal- och moderniseringsministern fick ansvar för regeringens koordinering av genomförandet av Agenda 2030 och de globala hållbarhetsmålen. I tillägg till kommunal- och moderniseringsdepartement har utrikesdepartementet en central roll i det internationella genomförandet av Agenda 2030 och de globala hållbarhetsmålen.

Riksrevisionen har genomfört en **undersökning om styrning och rapportering av det nationella genomförandet av Agenda 2030**. Slutsatserna var att det finns behov av starkare koordinering och uppföljning av arbetet, något som den nya handlingsplanen 2021 kommer att försöka komma tillrätta med.

Uppföljning och rapportering

Statistikmyndigheten har genomfört en **kartläggning kring tillgänglig statistik i Norge kopplat till de globala indikatorerna för hållbar utveckling**. Nationella indikatorer relaterade till specifika mål och delmål följs upp av de olika departementen som en del av Norges nationella genomförande av Agenda 2030 och de globala hållbarhetsmålen.

Kommunal- och moderniseringsdepartementet, med bidrag från alla departement, sammanställer en statusrapport om genomförandet av Agenda 2030 och de globala hållbarhetsmålen i samband med den årliga budgetrapporten till Stortinget. Den senaste årsrapporten publicerades 2019 med titeln ***One Year Closer – Norway's progress towards the implementation of the 2030 Agenda for Sustainable Development***. Rapporten är på engelska

1. Brundtlandkommissionens rapport "Vår gemensamma framtid" inkluderade den definition av hållbar utveckling som används fortfarande idag. Definitionen var följande: "En hållbar utveckling är en utveckling som tillfredsställer dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillfredsställa sina behov."

och används också för att rapportera till FN och internationella samarbetspartner. Den rapporterar status för uppföljningen av Agenda 2030 och de globala hållbarhetsmålen inom civilsamhället, privat sektor, lokala myndigheter, arbetslivorganisationer och högskolesektorn. Detta gör att det blir en årlig uppföljning samt en bred integrering och ett brett deltagande kring Agenda 2030 och de globala hållbarhetsmålen.

Norge rapporterar, liksom de andra nordiska länderna, regelbundet till FN om genomförandet av Agenda 2030 och de 17 globala målen för hållbar utveckling. Norge redovisade sin första **frivilliga nationella granskning** 2016 vid FN:s politiska högnivåforum för hållbar utveckling. Norges andra frivilliga nationella granskning av genomförandet av Agenda 2030 kommer att presenteras 2021.

Involvering av parlamentet

Parlamentet behandlar regeringens genomförande av Agenda 2030 och de globala hållbarhetsmålen som en del av den årliga behandlingen av statsbudgeten. Detta sker genom att kommunal- och moderniseringsdepartementet utarbetar ett årligt förslag till den nationella budgeten, med inspel från alla ministerierna. I anslutning till det rapporteras det om framstegen med genomförandet av Agenda 2030 och de globala hållbarhetsmålen.

Parlamentet kommer under våren 2021 att behandla den nationella handlingsplanen för Agenda 2030 (för mer information, se punkten Nationell implementering). Vidare involvering av parlamentet fastställs i handlingsplanen för Agenda 2030.

Involvering av civilsamhället

Kommunal- och moderniseringsdepartementet och underliggande byråer leder samarbetet mot regioner, län och kommuner och konsulterar regelbundet civilsamhället, inklusive ungdomsorganisationer.

Regeringen har sedan 2018 haft ett **forum för samstämd politik** med syfte att bidra till en mer samstämmig utvecklingspolitik i koppling till Agenda 2030 och de globala hållbarhetsmålen. I samband med beslutet att ta fram en nationell handlingsplan för Agenda 2030 beslutade regeringen att utvidga forumet och skapa ett nytt forum för inspel till en samstämd politik. Forumet ska ledas av Kommunal- och moderniseringsdepartementet och utrikesdepartementet och bestå av representanter från civilsamhället i bred bemärkelse, såsom frivilligorganisationer, den privata sektorn, akademien, med flera.

ForUM för utveckling och miljö är ett nätverk för ca 50 frivilligorganisationer inom miljö- och utvecklingsfrågor. ForUM publicerar regelbundet rapporter och deltar i den offentliga diskussionen om Norges implementering av Agenda 2030. Inför utarbetandet av den nya nationella handlingsplanen har ForUM till exempel tagit fram en **rapport med goda exempel på**

genomförande av Agenda 2030 i andra länder (bland annat i Finland).

Engagemang och kunskapsdelning

Nattliga vandringar för Agenda 2030 har arrangerats i olika städer och miljöer för att engagera medborgarna. Nattvandringarna arrangerades av direktoratet för utvecklingssamarbete *Norad*. Nattvandringarna har haft som syfte att bidra till en ökad kännedom om Agenda 2030 och mer än 70 000 människor har hittills deltagit. Utgångspunkten var att mindre än hälften kände till Agenda 2030 och de globala hållbarhetsmålen, visade en opinionsundersökning genomförd av statistikmyndigheten 2018.

Norway Cup är världens största fotbollsturnering för barn och ungdomar. Varje år spelar barn från olika länder i tusentals matcher i centrala Oslo. Temat för Norway Cup är Agenda 2030 och de globala målen för hållbar utveckling. Syftet är att engagera de tusentals deltagarna och sprida kunskap om global hållbar utveckling. Ett av de mest synliga exemplen är SDG-fotbollar, som används under hela turneringen.

Video 4. Nattliga vandringar för Agenda 2030 och de globala hållbarhetsmålen i Norge.

Länk: <https://www.hkstrategies.no/no/case-study/norad-nattevandring/>

Utvärdering i internationella jämförelser

Norge rankas på sjätte plats globalt i den internationella jämförelsen kring nationell implementering av Agenda 2030 och de 17 globala målen för hållbar utveckling i *Sustainable Development Report 2020*. Norge är på god väg att uppfylla sex mål (bl.a. mål 1 om ingen fattigdom, mål 3 om god hälsa och välbefinnande samt mål 17 om genomförande och globalt partnerskap) men har utmaningar med fyra mål och stora eller mycket stora utmaningar med sju mål (bl.a. mål 12 om hållbar konsumtion och produktion och mål 13 om att bekämpa klimatförändringarna). Norge bedöms ha uppnått de globala hållbarhetsmålen med 80,8/100 poäng, medan de så kallade spillover-effekterna utanför Norge poängsätts betydligt lägre med 54,1/100 poäng.

Sverige

Foto: Image Bank Sverige, Cecilia Larsson Lantz.

Kort tillbakablick

Sverige har länge haft en tvärpolitisk inriktning för hållbar utveckling. Redan 1999 antog Sveriges riksdag det s.k. **miljömålssystemet** med målsättningen att systemets miljökvalitetsmål skulle vara lösta inom en generation. *Politiken för global utveckling*, som är en samstämmig hållbarhetspolitik och som även kom att ligga till grund för Sveriges utrikespolitik, lagstodgades i riksdagen 2003. I samband med antagandet av Agenda 2030 och de 17 globala målen för hållbar utveckling har den svenska regeringen höjt ambitionen och annonserat en viljeyttring att Sverige ska vara ledande i genomförandet av Agenda 2030, både nationellt och globalt.

Nationell implementering

Sveriges regering antog 2018 en nationell handlingsplan för Agenda 2030, **Handlingsplan Agenda 2030 2018–2020**, som beskriver de konkreta riktlinjer och centrala åtgärder som ska eller har vidtagits av den svenska regeringen för uppfyllande av Agenda 2030. Handlingsplanen inkluderar även Sveriges roll globalt och landets internationella agerande och ledarskap, med fokus på tio punkter som FN:s generalförsamling antog i september 2019.

Sveriges regering antog även 2018 ett flertal globala biståndsstrategier som bidrar till det globala genomförandet av Agenda 2030. Detta var bland annat **Strategi för Sveriges globala utvecklingssamarbete inom hållbar social utveckling 2018–2022**, som fokuserar på god hälsa och välbefinnande (mål 3), utbildning av god kvalitet för alla (mål 4), jämställdhet (mål 5) samt rent vatten och sanitet (mål 6).

I juni 2020 lämnade regeringen in en **proposition om Sveriges genomförande av Agenda 2030** till riksdagen, och **riksdagen godkände propositionen** i december 2020. Propositionen fungerar som en ny nationell handlingsplan för Agenda 2030. I propositionen presenteras hur Sverige ska arbeta med genomförandet av Agenda 2030 såväl nationellt som inom EU och

internationellt. Regeringens förslag är att Sverige ska genomföra Agenda 2030 genom en samstämmig politik och genomförandet ska präglas av den överordnade principen att ingen ska lämnas utanför. För att målet ska nås bör Sverige bedriva ett arbete som bidrar till hållbar utveckling i hela samhället, nationellt och internationellt, och som balanserar och integrerar hållbarhetens ekonomiska, sociala och miljömässiga dimensioner. Arbetet för att nå målet bör genomföras i brett partnerskap med samhällets olika aktörer och internationella samarbetspartner.

Utgångspunkten för Sveriges genomförande av Agenda 2030 och de globala målen för hållbar utveckling är att de ska integreras i ordinarie processer samt att arbetet med att genomföra redan beslutade riksdagsbundna mål är avgörande för genomförandet av agendan.

Organisering av den nationella implementeringen

Sveriges **nationella implementering av Agenda 2030** bygger på ett delegerat ansvar där alla statsråd och nationella myndigheter ansvarar för genomförandet av Agenda 2030 inom sina respektive ansvarsområden. Miljö- och klimatministern ansvarar för samordningen av det nationella genomförandet. Ministern för internationellt utvecklingssamarbete ansvarar för samordningen av det internationella genomförandet.

Sveriges regering har utsett en **nationell samordnare för Agenda 2030** som i perioden 2020–2024 ska stödja regeringen i arbetet med att genomföra Agenda 2030 och de globala hållbarhetsmålen nationellt. Den nationella samordnaren ska arbeta för att stärka, främja och fördjupa olika aktörers arbete med Agenda 2030. Genom samverkan och partnerskap mellan olika samhällsaktörer ska gemensamma planer tas fram. Ett särskilt fokus i samordnarens arbete ska läggas på barns och ungas perspektiv och delaktighet och på dem som befinner sig i en särskilt utsatt situation.

De statliga myndigheterna har ett tydligt ansvar för Agenda 2030, bland annat gällande genomförande, uppföljning och analys. För att stärka samverkan har myndigheterna bildat ett nätverk på myndighetschefsnivå. Svenska myndigheter i samverkan för Agenda 2030, eller **GD-Forum**, är en plattform för samverkan mellan myndigheter för att genomföra Agenda 2030, de globala målen för hållbar utveckling, i statsförvaltningen. Inom GD-Forum samverkar och driver svenska myndigheter tillsammans arbetet för att nå målen i agendan

Uppföljning och rapportering

Statistiska centralbyrån (SCB) har regeringens uppdrag att samordna den **indikatorbaserade uppföljningen av hur Sverige lever upp till målen i Agenda 2030**. Uppdraget innebär att bygga upp ett nationellt uppföljningssystem genom att samordna utveckling, produktion och tillgängliggörande av statistik för Sveriges genomförande av Agenda 2030. Det lokala

genomförandet underlättas genom frivilliga nyckeltal för kommuner och regioner utifrån målen och delmålen i Agenda 2030. Statistiska centralbyrån har på uppdrag av regeringen tagit fram mer omfattande lägesrapporter, varav den senaste är rapporten [Genomförandet av Agenda 2030 i Sverige – Statistisk lägesbild 2019](#).

Nationell rapportering kring regeringens målsättningar i propositionen kring Sveriges genomförande av Agenda 2030 från 2020 följs upp och redovisas samlat till riksdagen minst en gång per mandatperiod som bilaga till budgetpropositionen. Regeringen ämnar på detta sätt öka insynen och främja genomförandet av Agenda 2030.

Sverige rapporterar, liksom de andra nordiska länderna, regelbundet till FN om genomförandet av Agenda 2030 och de 17 globala målen för hållbar utveckling. Sverige redovisade sin första [frivilliga nationella granskning](#) 2017 vid FN:s politiska högnivåforum för hållbar utveckling. Sverige andra frivilliga nationella granskning av genomförandet av Agenda 2030 kommer att presenteras 2021.

Involvering av parlamentet

Regeringens proposition om Sveriges genomförande av Agenda 2030 behandlades och godkändes i riksdagen utrikesutskott i december 2020. I samband med godkännandet riktade riksdagen ett tillkännagivande till regeringen om att lämna en skrivelse till riksdagen vartannat år om hur arbetet går med att genomföra Agenda 2030. Detta kommer att innebära en mer systematisk dialog om Agenda 2030 mellan riksdag och regering. Riksdagsledamöter deltar också alltid i Sveriges delegation vid FN:s politiska högnivåforum för hållbar utveckling.

Involvering av civilsamhället

Sveriges regering tillsatte 2016 den så kallade [Agenda 2030-delegationen](#), en nationell delegation för att stödja och stimulera Sveriges genomförande av Agenda 2030 och de 17 globala hållbarhetsmålen. Agenda 2030-delegationen bestod av medlemmar som representerade politik, akademi, civilsamhälle, fack och näringsliv. Den nationella delegationen överlämnade 2019 sitt [betänkande om Agenda 2030 och Sverige](#) till regeringen och riksdagen med förslag och bedömningar för Sveriges fortsatta genomförande av Agenda 2030 och de 17 globala hållbarhetsmålen. Den nationella delegationens fokus låg på förslag om att förstärka och delvis rikta om redan existerande kapacitet och således skapa bättre förutsättningar att besluta om åtgärder som främjar hållbar utveckling och bidrar till genomförandet av Agenda 2030.

År 2020 tillsatte regeringen en [nationell samordnare för Agenda 2030](#). Samordnaren ska i perioden 2020–2024 stärka, främja och fördjupa olika aktörers arbete med att genomföra agendan genom samverkan med myndigheter, kommuner och regioner, regionala och lokala aktörer, näringsliv

och det civila samhället, universitet och högskolor. Samordnaren ska särskilt verka för att det tas fram underlag för nya relevanta initiativ och åtgärder som stärker de olika aktörernas arbete och som bidrar till att förbättra måluppfyllelsen. Vidare ska samordnaren synliggöra och kommunicera pågående arbete för att nå de globala målen för hållbar utveckling i syfte att stimulera fler aktörer att bidra till att målen nås. Samordnaren ska också ta fram ett verktyg där data och statistik på ett enkelt, inkluderande och kommunikativt sätt görs tillgängligt så att det går att följa Sveriges arbete för att nå de globala målen för hållbar utveckling.

Plattformen **Concord Sverige** samlar 76 organisationer i civilsamhället som arbetar för att påverka Sveriges och EU:s utvecklings- och utrikespolitik. Regeringen har regelbunden dialog med Concord Sverige, som också tar fram en **Barometer-rapport** vartannat år i samband med regeringens skrivelse till riksdagen om arbetet med Sveriges politik för global utveckling. Barometer-rapporten granskar ur civilsamhällsorganisationernas synvinkel hur arbetet med politiken för global utveckling och Agenda 2030 efterlevs och kan förbättras.

I Sveriges delegation vid FN:s politiska högnivåforum för hållbar utveckling deltar alltid representanter från civilsamhället och ungdomsrepresentanter, och de är också med i processen att bereda mötena.

Engagemang och kunskapsdelning

Den nationella samordnaren för Agenda 2030 arrangerade i november 2020 en **uppstartskonferens för Sveriges Agenda 2030-aktörer**. Idén med den virtuella konferensen var att fungera som en mötesplats för samhällets olika aktörer att dela kunskap, testa idéer och ge varandra inspiration och draghjälp i arbetet framåt för hållbar utveckling.

Video 5. Den nationella samordnaren för Agenda 2030 arrangerade en uppstartskonferens för Sveriges Agenda 2030-aktörer i november 2020

Länk: <https://www.youtube.com/watch?v=cE4pKfYgxd0>

Glokala Sverige är ett kommunikations- och utbildningsprojekt som ska stärka kunskap och engagemang för Agenda 2030 bland politiker och tjänstepersoner i kommuner och regioner. Projektet är ett samarbete mellan Sveriges FN-förbund och Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) och finansieras av Sida. År 2020 deltog 130 kommuner och 16 regioner och projektet har beviljats fortsättning 2021.

Utvärdering i internationella jämförelser

Sverige rankas på första plats globalt i den internationella jämförelsen kring nationell implementering av Agenda 2030 och de 17 globala målen för hållbar utveckling i [Sustainable Development Report 2020](#). Sverige är på god väg att uppfylla fyra mål (bl.a. mål 1 om ingen fattigdom, mål 3 om god hälsa och välbefinnande och mål 5 om jämställdhet), men har utmaningar med nio mål och stora eller mycket stora utmaningar med fem mål (bl.a. mål 12 om hållbar konsumtion och produktion och mål 13 om att bekämpa klimatförändringarna). Sverige bedöms ha uppnått de globala hållbarhetsmålen med 84,7/100 poäng, medan de så kallade spillover-effekterna utanför Sverige poängsätts betydligt lägre med 67,5/100 poäng.

Färöarna

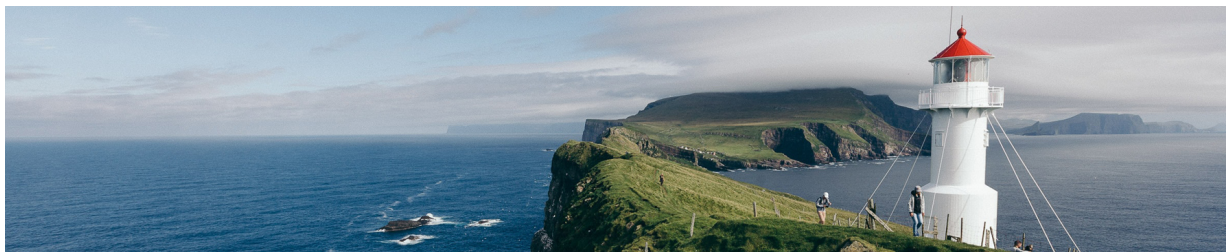

Foto: Unsplash.com. Mykines, Färöarna.

Kort tillbakablick

Färöarna är ett självstyrande område som formellt hör till kungariket Danmark. Färöarna hör inte till EU, trots att Danmark är medlem, men har ingått bilaterala avtal. I FN-sammanhang deltar Färöarna som en del av kungariket Danmark. Agenda 2030 och de globala målen för hållbar utveckling samt andra internationella avtal om hållbar utveckling är integrerade delar av Färöarnas nationella och internationella politik.

Nationell implementering

Färöarnas implementering av Agenda 2030 är integrerad i de ordinära politiska processerna och politikområdena. Färöarnas regering har arbetat med att ta fram underlag för en nationell handlingsplan för Agenda 2030. Under de senaste åren har det tagits fram omfattande underlag gällande utgångsläget för Färöarnas implementering av Agenda 2030.

Nationella prioriteringsområden har redan tidigare identifierats som en del av den nationella politiken. Till dessa hör bland annat kvalitetsutbildning, hälsofrågor, en hållbar användning av havets resurser, hållbara energisystem samt andra frågeställningar som är speciellt kritiska för mindre ö-samhällen.

Organisering av den nationella implementeringen

Regeringen har det övergripande ansvaret och statsministerns kontor har koordineringsansvaret för det **nationella arbetet med hållbar utveckling**. Utrikes- och kulturministeriet har ansvaret för det **globala utvecklingssamarbetet för hållbar utveckling**.

Involvering av parlamentet

Parlamentet är involverat genom de ordinära politiska processerna med lagförslag och budgetbehandling och uppföljning. Specifika åtgärder för att behandla frågor om hållbar utveckling i parlamentet har inte ännu rapporterats (per december 2020).

Engagemang och kunskapsdelning

Torshamns kommun har lyfts fram som en föregångare i arbetet med Agenda 2030 bland kommuner i den nordiska rapporten **Globala mål för lokala prioriteringar: Agenda 2030 på lokal nivå** från 2019. Kommunen engagerade sig i hållbar utveckling 2016 och arbetet har resulterat i bland annat gratis bussresor, elbilar och cyklar till kommunalt anställda, en årlig miljövecka med olika tema varje år, möjlighet för skolelever att delta i workshoppar om hållbar utveckling samt föreläsningar och exkursioner relaterade till hållbar utveckling för invånare i alla åldrar.

Utvärdering i internationella jämförelser

Färöarna ingår inte som eget land i Sustainable Development Report-indexet eller andra större internationella jämförelser.

Grönland

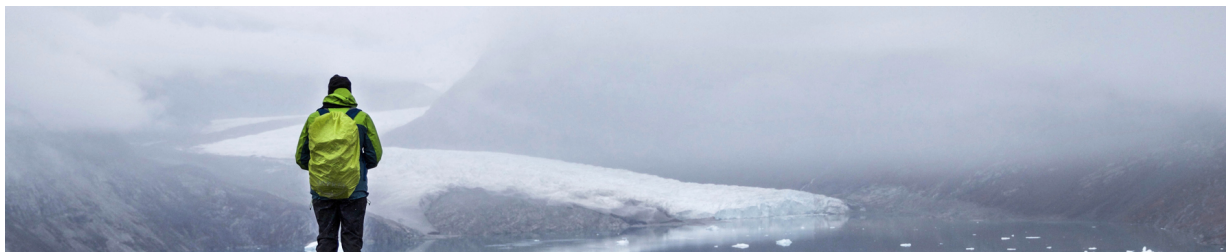

Foto: Unspalsh.com Scoresbysund, Grönland.

Kort tillbakablick

Grönland är ett självstyrande område som formellt hör till kungariket Danmark. Grönland har omfattande självstyre sedan 1979, som utökades 2008 som resultatet av en folkomröstning. Grönland hör inte till EU, trots att Danmark är medlem, men har samarbetsavtal på en rad områden. I FN-sammanhang deltar Grönland som en del av kungariket Danmark. Hållbar utveckling är en del av olika strategier och program på Grönland, bland annat ett EU-finansierat program för hållbar utveckling inom utbildningssektorn 2014–20.

Nationell implementering

Grönlands regerings (Naalakkersuisut) övergripande **hållbarhets- och tillväxtplan** från 2016 kopplar målsättningarna om en hållbar samhällsutveckling och ekonomisk tillväxt till arbetet med Agenda 2030 och de globala målen för hållbar utveckling. Syftet med planen var att utveckla samhället i en hållbar riktning med hjälp av fyra reformspår riktade mot att höja utbildningsnivån, befrämja tillväxt och diversifiering av ekonomin, modernisera den offentliga sektorn samt stärka och säkra välfärdssamhället nu och i framtiden.

Organisering av den nationella implementeringen

Grönlands regering (Naalakkersuisut) har det övergripande ansvaret för ekonomiskt, socialt och miljömässigt hållbar utveckling på Grönland. Finansdepartementet och specifikt **avdelningen för fysisk planläggning** under finansdepartementet har koordineringsansvaret och uppföljningsansvaret för

det nationella arbetet med hållbar utveckling. Grönlands statistikmyndighet ansvarar för att ta fram indikatorer och samla data som relaterar till hållbarhet.

Uppföljning och rapportering

Grönland har haft som målsättning att integrera de globala målen för hållbar utveckling och tillhörande indikatorer i den nationella politiken. Arbetet är fortfarande i planeringsstadiet, men en god kunskapsbas för implementeringen finns redan.

I den **politisk-ekonomiska årsrapporteringen** för 2019 hänvisas i väsentliga delar till arbetet med Agenda 2030 och ett kartläggningsprojekt som avser att bedöma Grönlands nuvarande status i förhållande till de globala målen för hållbar utveckling. Denna kartläggning ska bidra till att lägga grunden för en hållbar politik och därigenom tjäna till att rikta uppmärksamhet mot sektorer som behöver specifika åtgärder.

Efter att kartläggningen är klar ska en strategi för att nå målen utarbetas. Vidare kräver de 17 globala målen för hållbar utveckling både vertikal och horisontell integrering. Detta betyder bland annat att statligt samarbete med näringsliv och kommuner är viktigt.

I **budgetförslaget 2021** läggs det upp till en löpande uppföljning av den strukturella omvandlingen inom väsentliga ekonomiska sektorer så att den kan kopplas till formuleringen av sektorspecifika mål och indikatorer, härunder även hållbarhetsmål och indikatorer. Detta ska säkra att man löpande kan följa upp och utvärdera framstegen inom politiskt prioriterade insatser. Status för de väsentligaste indikatorerna ska redogöras för årligen.

Det har ingåtts ett samarbetsavtal med statistikmyndigheten på Grönland om medverkan i indikatorarbetet, analyser och konsekvensbedömningar av nya lagar, uppföljning av målen i hållbarhets- och växtplanen från 2016 med mera.

NunaGIS är Grönlands nationella plattform för geodata som innehåller tvärsektoriell information om fysisk planläggning, sektorplaner, statistiska nyckeltal, klimatdata och andra offentligt tillgängliga nyckeldata. Det har preliminärt diskuterats att vissa data om hållbar utveckling kan komma att kopplas till plattformen i ett senare skede.

Involvering av parlamentet

Budgetförslaget och den politiskt-ekonomiska årsrapporteringen behandlas i parlamentet. Specifika åtgärder för att behandla frågor om hållbar utveckling i parlamentet har inte ännu rapporterats (per december 2020).

Involvering av civilsamhället

En ny digital plattform för Agenda 2030 har tagits fram under hösten 2020. Den digitala plattformen ska fungera som ett forum för kunskapsdelning för hela samhället. Den erbjuder bland annat information om hur Grönland arbetar med hållbar utveckling och med de enskilda målen med tillgänglig statistik om deras framsteg, informationsmaterial, däribland en introduktion till Agenda 2030 med språkversioner och grafiska mallar. Plattformen presenterar också olika initiativ för hållbar utveckling som organiseras i regi av myndigheter, företag och frivilliga organisationer.

Engagemang och kunskapsdelning

På den digitala plattformen för Agenda 2030 presenteras olika initiativ för hållbar utveckling som organiseras i regi av myndigheter, företag och frivilliga organisationer. Ett urval intressanta initiativ presenteras här.

Grönlands idrottsförbund har lanserat en kampanj om Grönland som världens mest fysiskt aktiva land 2030.

Mind Your Own Business är en kampanj riktad till pojkar i åldern 13–21 år som ger dem möjlighet att etablera egna mikroföretag.

CSR Greenland, en intresseorganisation för centrala företag på Grönland, anordnar hållbarhets- och SDG-utbildningar för företag. De har i tillägg arrangerat en tävling för skolelever för att inhämta idéer till hur man kan förbättra förebyggandet och hanteringen av avfall.

Sermersooq kommun har lyfts fram som en föregångare i arbetet med Agenda 2030 bland kommuner i en nordisk studie från 2019. Som ett resultat av en utbildning om Agenda 2030, beslutade man om att definiera hållbarhetsmål för utvecklingen av den nya förorten till Nuuk, Siorarsiorfik. Målsättningen var att genom utveckling och uppföljning av en särskild designmanual säkerställa att alla byggnader i det nya området är funktionella, hållbara och tilltalande och därmed öka livskvaliteten för invånarna. Pilotprojektet ledde till att man vill börja använda Agenda 2030 som ett strategiskt instrument för planering av aktiviteter också inom andra förvaltningsområden.

Utvärdering i internationella jämförelser

Grönland ingår inte som eget land i Sustainable Development Report-indexet eller andra större internationella jämförelser.

Åland

Foto: Unsplash.com. Bomarsund, Åland.

Kort tillbakablick

Åland är ett självstyre och demilitariserat landskap med formell tillhörighet till Finland. Insikten i att naturen utgör fundamentet för mänsklig existens och en bärkraftig samhällsutveckling har alltid varit en del av det åländska samhällets ursprung. Åland är aktivt med i Finlands nationella implementering av Agenda 2030 och medlem i **Finlands nationella kommission för hållbar utveckling**. Det åländska parlamentet och landskapsregeringen antog 2014 en målsättning om en fullt hållbar utveckling på Åland senast 2051. Denna målsättning ledde till framtagandet av en utvecklings- och hållbarhetsagenda för Åland parallellt med att världssamfundet antog Agenda 2030.

Nationella handlingsplaner

Ålands handlingsplan för hållbar utveckling är **utvecklings- och hållbarhetsagendan för Åland**. Utvecklings- och hållbarhetsagendan manifesterades 2016 och är direkt kopplad till Agenda 2030 och de globala målen för hållbar utveckling. Ålands vision är att *Alla kan blomstra i ett bärkraftigt samhälle på fredens öar*.² På vägen mot förverkligandet av visionen ska **sju strategiska utvecklingsmål** uppnås senast 2030.³ De sju strategiska utvecklingsmålen omfattar välmående människor vars inneboende resurser växer och att alla känner tillit och har verkliga möjligheter att vara delaktiga i samhället. Vidare omfattar målen att allt vatten har god kvalitet och att det är balans och biologisk mångfald i ekosystemen. Målen omfattar också attraktionskraft för boende, besökare och företag, markant högre andel energi från förnyelsebara källor och ökad energieffektivitet samt hållbara och medvetna konsumtions- och produktionsmönster. För att uppnå de sju strategiska utvecklingsmålen till 2030 har man tagit fram **färdplaner** som visar på de väsentliga åtgärder som hela det åländska samhället behöver ta sig an.

Organisering av den nationella implementeringen

Ålands utvecklings- och hållbarhetsagenda förverkligas som ett samhällskontrakt som alla åländska samhällssektorer tillsammans tagit fram och ställt sig bakom. Lagtinget har det övergripande ansvaret för utvecklings- och hållbarhetsagendan och landskapsregeringen har ansvar för förverkligandet.

Nätverket **bärkraft.ax** har skapats för att bidra till förverkligandet av Ålands vision och underlätta genomförandet av de sju strategiska utvecklingsmålen fram till 2030. Nätverket är centralt i samordningen kring arbetet och bildades i början av 2016 på initiativ av offentlig sektor, näringsliv, föreningsliv och bildningsväsendet.

Inom nätverket verkar det av landskapsregeringen utsedda **Utvecklings- och hållbarhetsrådet**, som består av 8 till 14 representanter för olika samhällsaktörer. Lantrådet, det vill säga Ålands regeringschef, är permanent medlem i rådet tillsammans med lagtingets talman och förvaltningschefen. En **arbetsgrupp för koordinering och rapportering** finns för att underlätta arbetet med implementeringen och ansvara för uppföljningsarbetet.

Det övriga nätverket är ett fristående forum, kallat **medaktörerna**, som arbetar parallellt med rådet. Medaktörerna representerar alla organisationer och individer på Åland som önskar medverka i arbetet.

Uppföljning och rapportering

Utvecklings- och hållbarhetsrådet, som verkar för nätverkets vitalitet och långsiktiga existens, tar fram årliga statusrapporter och ger rekommendationer för det framtida arbetet. Rådet håller minst tre ordinarie möten per år.

Utvecklings- och hållbarhetsrådets arbetsgrupp för koordinering och rapportering tar fram en statusrapport varje år. Rapporteringen följer upp indikatorerna för färdplanernas strategiska mål. Den senaste rapporten från 2020 har temat **Ålands väg under och ur coronakrisen**.

Involvering av parlamentet

Ålands lagting har det övergripande ansvaret för förverkligandet av utvecklings- och hållbarhetsagendan. Uppföljningen av utvecklings- och

-
2. Ett hållbart samhälle på Åland definieras som att naturen inte utsätts för systematisk koncentrationsökning av ämnen från berggrunden, koncentrationsökningar av ämnen från samhällets produktion, undanträngning av fysiska metoder samt att människor inte utsätts för strukturella hinder för hälsa, inflytande, kompetensutveckling och meningsskapande.
 3. De strategiska utvecklingsmålen har tagits fram i en process där en expertpanel först definierat 59 förslag, vilka vidareutvecklats av olika analysgrupper. Ur detta material har man sedan tagit fram sju strategiska utvecklingsmål och kopplat dem till FN:s 17 globala mål för hållbar utveckling.

hållbarhetsagendan ingår i Ålands årsbudget med föreslagna åtgärder, och i landskapsregeringens årsredovisning redogörs för uppföljning av åtgärderna i budgeten, inklusive mätbara indikatorer. Årsredovisningen behandlas i lagtinget.

Involvering av civilsamhället

Nätverket [bärkraft.ax](#) och dess [forum för medaktörer](#) representerar alla organisationer på Åland som önskar medverka i arbetet och omfattar bland annat kommuner, näringsliv, civilsamfund och olika organisationer. Nätverket är också öppet för privatpersoner och alla invånare på Åland är välkomna att delta. Deltagande av unga är särskilt viktigt och det har tagits fram en särskild [plan för involvering av unga](#).

Medaktörerna träffas regelbundet för samordningsmöten där man bland annat går igenom status och uppföljning av färdplanerna, information från Utvecklings- och hållbarhetsrådet, genomförda undersökningar samt planerar kommande åtaganden och evenemang. I tillägg har nätverket kommunikationskanaler på sociala medier.

Privatpersoner som bor och verkar på Åland är välkomna att engagera sig i nätverket [bärkraft.ax](#) och dess arbete för förverkligandet av utvecklings- och hållbarhetsagendan och *Alla kan blomstra*-visionen. Många privatpersoner deltog redan i arbetet då utvecklings- och hållbarhetsagendan formulerades.

[ReGeneration 2030](#) är en fristående folkrörelse som leds av unga i Norden och Östersjöregionen för att samla och engagera hela regionen i arbetet med att förverkliga Agenda 2030. ReGeneration 2030 uppstod på initiativ från Åland och organiserar ett årligt toppmöte i Mariehamn.

Engagemang och kunskapsdelning

Nätverket [bärkraft.ax](#) har genomfört en [kännedoms- och attitydundersökning](#) kopplat till utvecklings- och hållbarhetsagendan samt *Alla kan blomstra*-visionen. Den visar att 76 procent av befolkningen känner till utvecklings- och hållbarhetsagendan och visionen att detta förknippas med mestadels positiva och rationella attribut och att 69 procent av befolkningen skulle vilja leva mer hållbart. I nätverkets omfattande informationsportal finns en [aktivitetskalender](#) för olika seminarier och tillfällen för informationsdelning samt ett [mediebibliotek](#) med nedladdningsbart undervisnings- och upplysningsmaterial.

Utvärdering i internationella jämförelser

Åland ingår inte som eget land i Sustainable Development Report-indexet eller andra större internationella jämförelser.

Som ett mått på Ålands framgångsrika utvecklings- och hållbarhetsstrategi

vann Åland, som enda nordiska aktör, **EU:s pris för hållbar utveckling** 2019 i kategorien samhällen upp till 100 000 invånare. Åland fick priset på grund av sin utvecklings- och hållbarhetsagenda samt bärkraft.ax-nätverket.

Om denna publikation

Norden och Agenda 2030

De nordiska ländernas genomförande av Agenda 2030 och de 17 globala målen för hållbar utveckling

Nord 2021:035

ISBN 978-92-893-7043-1 (PDF)

ISBN 978-92-893-7044-8 (ONLINE)

<http://dx.doi.org/10.6027/nord2021-035>

Publicerad 30.6.2021

© Nordiska ministerrådet 2021

Framsidans foto: [Unsplash.com](https://unsplash.com)

Layout: Louise Jeppesen

Publikationen är utarbetad av *Gaia Consulting* i samarbete med Nordiska ministerrådets sekretariat. Publikationen är finansierad av Nordiska ministerrådet. Innehållet speglar emellertid inte nödvändigtvis Nordiska ministerrådets åsikter, åsikter, attityder eller rekommendationer.

Det nordiska samarbetet

Det nordiska samarbetet är ett av världens mest omfattande regionala samarbeten. Det omfattar Danmark, Finland, Island, Norge och Sverige samt Färöarna, Grönland och Åland.

Det nordiska samarbetet är politiskt, ekonomiskt och kulturellt förankrat och en viktig del av europeiskt och internationellt samarbete. Den nordiska gemenskapen arbetar för ett starkt Norden i ett starkt Europa.

Det nordiska samarbetet vill stärka nordiska och regionala intressen och värderingar i en global omvärld. Gemensamma värderingar länderna emellan bidrar till att stärka Nordens ställning som en av världens mest innovativa och konkurrenskraftiga regioner.

Nordiska ministerrådet

Nordens Hus

Ved Stranden 18

DK-1061 Köpenhamn

www.norden.org

Se flera nordiska publikationer på www.norden.org/publikationer